

(Hekayə)

Dünya soyumuşdu...

Ovuclannın içini qızıdır-qızıdırə topuğa qədər batdığı qann içində görünməz olan ayaqları tez-tez yerdən ayırıb dəyişirdi. Rəngi gömgöy idi, gözleri narahatçılıqla nəse axtarı, hürkümüşi kimi tez-tez qıyılırdı. Yoldan ötüb keçənlər soyuqdan donan baxışlarını ondan çəkmirdilər. Bu baxışların şaxtası onun heç nə ilə qızına bilməyən vücudunu itirirdi. Hər baxış bir söz deyirdi...

Əyninə, boş bədəne geyindiği pamazı köynə-

(Kinorejissor Oleq Səfərəliyevə ithaf olunur)

yinin düymələrinin çoxu yox idi. Vıyılı ilə şütüyən külək arabil onun vücudunda doluşur, onu qujaqlayırdı. Bütün bədəni tir-tir əsirdi. Pencəyeni özünə bürüdü. Başını yerə dikib corabsız ayaqçablanna, qısa şalvarından görünən yalın ayaqlarına baxdı. Titədi. Yoldan ötən yaşlı bir kişidən saati xəbər aldı. Kitab mağazasının açılmasına hələ yanm saat qalırdı.

Mağazada şəkilli bir kitab görmüşdü. Kitabın üz qabığındakı şəkil xəyalında güclə canlandırdığı anasına oxşayırdı. Bəlkə də elə anasının şekli idi. Kitabı almaq istəsə də pulu çatmamışdı. Kitab ona çox lazım idi. O kitabı alıb evə aparacaqdı, bazar da yük daşıyan, axşam da qazandığı qəpik-quruşu içkiyə verib evə sərxoş qayıdan, oğlu ilə demək olar ki, maraqlanmayan atasının evinə. Evdə köhnə çarpayının baş tərəfindəki stolun üstünə qoyacaqdı, hər gün parkdan iki çiçək dərib kitabın önünü bəzəyəcəkdə və beləcə evlərində olan sakitliyi, soyuğu, qaralıqı eridib öz aləminə qapılacaq, anası ilə tək qalacaqdı. Anjaq pulu çatmırdı. Başqa kitab olmuş olsaydı, onu oğurlaya da bilərdi. Amma anasından utanırdı. Anasının oğurlanmış ömrünün solğun əksini oğurlamağa əli gəlmirdi. Dünən kitabı çox baxmışdı, əlinə götürüb özünü ovutmuşdu. Və onu da öyrənmişdi ki, qalan kitabın sonuncu nüsxəsidir. Əlinə aldığı bu kitabı, pulu çatışmadığından qaytarıb yerinə qoymuşdu. Axşam atasından pul istəsə də bir şey qopara bilməmişdi. Kişinin ciblərini ələk-vələk edəndən sonra boş əllə yerinə girib yuxulayana qədər ağlaşmışdı.

Mağazanın açılmasına on dəqiqə qalırdı.

Dünya ölü bədənindən də soyuq idi. O isə yerini belə dəyişmədən gözəlirdi. Soyuq onun zəif bədəninə hopmuşdu. İndicə mağaza açılacaqdı, o da iri gözələri ilə doymaq, yorulmaq bilmədən həmin şəkilli kitabı baxacaq, onu kitabların arxasında gizlədəcəkdi ki, görüb alan olmasın. Sonra tezliklə pul düzəldib o kitabı alacaqdı. Anası onu belə yüngül paltarda görsəydi, yəqin ki, danlayardı. Çünki dünən qonşunun oğlu həyətdə ev paltarında çıxdığı üçün anası onu az qala döyəcəkdə. Amma onun anası onu tez evə aparıb üst-başını dəyişəcək, ona isti çay verəcək, əyninə qalın paltar geyindirib peçin yanında oturdacaq və gözələrinə baxıb gülümsəyəcəkdə. Arabil də qımışa-qımışa saçlarını qarışdıracaqdı. Bədəni qızıqdı, ayaqlarını yerdən ayırıb bir-birinə sürtdü.

Zəng səsi onu diksindirdi. Mağazanı açan işçilər demir qapını arxadan bağlayıb vitrinlərin arasına keçdilər.

Şəkil gülümsəyirdi Görəsən kim çəkib bu şekili? Kaş mən də belə bir şəkil çəkə biləydim. Onun balaca ürəyində rəssam olmaq və bütün ömrü boyu təkə anasının şeklini çəkmək istəyi tüğyan etməyə başladı. Anasını xəyalında necə canlandırdısa, eləcə Ən çox da saçlarını daradığı zaman, güzgü qarşısında, bütün gözəlliklərinin ikiqat görüntüsü ilə. Elə bu şəkildəki kimi, gülümşəyən gözəl, işıqlı, doğma baxışlar, çiyinlərə tö-

Əyyub Qiyas

ötürüb üzünü ona çevirdi.

-Nə var, alə?

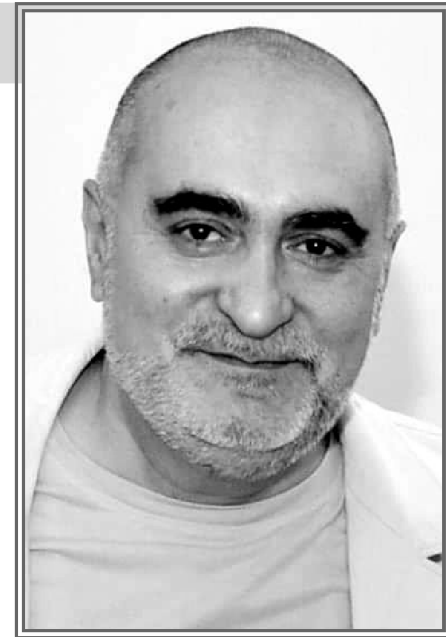
Onlar üz-üzə dayanmışdılar, yuyumuru oğlan ona ikrahla, iyrenə-iyrenə baxırdı.

-Bura bax, mənə iyirmi beş qəpik lazımdır, nə olar ver de.

Oğlan kinayə ilə onu altından yuxarı süzüb qara əlcək geydiyi əlinin baş barmağını iki barmağı arasına salıb:

-*Ala, bunu isləmirsən ki? - dedi.*

O bilmədi ki, oğlanın ağzının üstündən yumruğu nə vaxt ilişdi. Oğlanın bumundan qan açılmışdı. Onlar qann üstünə sələnlənsüpürüşdilər. Birdən onun qulaqları pul cingiltini aldı, oğlanın altından çıxmağa tələsdə, amma bacarmadı. O qann içində tamam islanmışdı, oğzi, burnu, qulaqları

de,- hə,-deyə cavab verdi.

Onun çəşqinliyindən bir şey anlamayan həkim barmaqlarının ucu ilə bu işıqlı gözələri olan oğlanın qıvrım saçlarını tumarladı.

-Uzan, tələsmə qalxmağa.

O qızdırmadan yanan gözələrinə güclə aralayıb yazıq-yazıq həkimə baxdı:

-Mənim mağazada işim var, orda mənə anam gözəlyir. Gedib kitabı alıb qayıdaram.

-Nə kitabı almaq istəyirsən? Anan mağazada işləyir ki? Nə olar, mən bu saat gedib alıb gələrem.

-Siz onu tapa bilməzsiniz.

-Sən mənə de, taparam.

Hava qaralmışdı, onun vəziyyəti son dərəcə ağırlaşırdı, ciyərləri artıq işləmirdi, sayıqlayırdı.

qarla dolmuşdu. O var gücünü toplayıb yumru oğlanı üstündən bir kənara itələdi, bir təhər ayağa qalxdı. Süpürüşdükəri yerə baxdı, pul qann altında itmişdi. Birdən zindan ağırığında bir təklik onun qamına sancıldı. Daha heç nə görmədi.

Gözələrinə açanda xəstəxanada idi. Əvvəlcə heç nə başa düşə bilmədi, sonra yavaş-yavaş hər şeyi xatırlamağa başladı. Başının üstündə nur simalı bir həkim durmuşdu, ona göz vurdu, o gülümsündü, birdən çöhrəsindəki gülüş qərribə, özünə yaraşmayan bir kədərlə əvəz olundu. Tələsik dikəlmək istədi, həkim onun çiyindən tutub:

Dünya ölü bədənindən də soyuq idi. O isə yerini belə dəyişmədən gözəlirdi. Soyuq onun zəif bədəninə hopmuşdu. İndicə mağaza açılacaqdı, o da iri gözələri ilə doymaq, yorulmaq bilmədən həmin şəkilli kitabı baxacaq, onu kitabların arxasında gizlədəcəkdi ki, görüb alan olmasın. Sonra tezliklə pul düzəldib o kitabı alacaqdı. Anası onu belə yüngül paltarda görsəydi, yəqin ki, danlayardı. Çünki dünən qonşunun oğlu həyətdə ev paltarında çıxdığı üçün anası onu az qala döyəcəkdə.

-Olmaz,-dedi.

Bir az keçdikdən sonra həkim otaqdan çıxdı. O cəld başını qaldırıp pəncərədən bayıra baxdı, hava hələ işıqlı idi, deməli mağaza hələ bağlanmamışdı. Parka gedib pulları tapa bilərdi və g

«Bəlkə yumru oğlan pulları tapıb»? – fikirləşdi.

Dikəldi və başının hərhlənməsindən yenidən çarpayına çökdü. Gözələri tumbanın üstündəki xırda pullara sataşdı. Hər şeyi unutdu və qapının səsinə fikirlərindən ayrıldı. Otağa qayıdan həkim idi.

-Sənə qalmaq hələ ki, olmaz. Hə, bu pulları sənə yixilib qaldığın yerdən tapıblar, bir bax gör hamısıdır?

O çəşqinliqlə:

-Yox,-dedi, sonra özündən asılı olmayaraq bir